

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل کارکردهای بلاغی «صفت هنری» در قصاید خاقانی

محل انتشار:

مجله مطالعات زبانی و بلاغی، دوره 13، شماره 27 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

Mahammad Hossein Esmaeli - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تبریز

Mahammad Khakpour - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)

Ibrahim Ranjbar - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

صفت هنری (Epithet) به صفت جانشین موصوف یا موصوف و صفتی اطلاق شده است که اغلب در متون حماسی برای برجسته کردن ویژگی ها، خصایص و توانایی های خاص قهرمانان با ارائه جزئیاتی از احساسات و موقعیت آن ها در صحنه های گوناگون داستان استفاده می شود. جزئیاتی مانند منشا، ظاهر، مهارت، نسب، موقعیت و توانایی شخصیت های داستان از طریق صفت هنری ارائه می شود که این جزئیات، خواننده را در عمق بخشیدن به مفهوم و معنای حوادث و شکل گیری هویت شخصیت ها یاری می کند. در پژوهش حاضر با ارائه تعریفی دقیق تر از این اصطلاح و با در نظر گرفتن قصاید خاقانی، به این نتیجه دست یافته ایم که صفت هنری می تواند در سایر متون داستانی (غنایی، عرفانی و...) و غیرداستانی نیز کاربرد و مصداق داشته باشد. برخلاف برخی اظهارنظرها، صفت هنری باید کارکردی «هنری» داشته و نقش آن در خلاقیت های شاعرانه یا معرفی خصوصیات قهرمان متون داستانی و غیرداستانی برجسته باشد. در اشعار خاقانی از صفت هنری برای ایجاد استعاره، تشبیه، تکرار، کنایه، تلمیح، ابهام، اغراق، هم آوایی، پارادوکس، تشخیص، حسن تعلیل و جناس استفاده شده است که پرسامدترین این شگردهای ادبی در استعاره است. در اغلب استعاره های ترکیبی خاقانی، صفت هنری به کار رفته است و بسامد صفت هنری به صورت ترکیبات وصفی، بیشتر از نوع «صفت جانشین موصوف» است. بدون تردید یکی از عرصه های تنوع گرای و نبوغ خاقانی، در کاربرد صفت هنری است.

کلمات کلیدی:

خاقانی شروانی، صفت هنری، صفت جانشین موصوف، کارکردهای بلاغی، قصیده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2075441>

